

VERSLAG VERGADERING BEHEERRAAD WADDENGEBIED

Donderdag 23 februari 2017, 10:00 - 12:15 uur
Rijkswaterstaat, Zuidersingel 3 te Leeuwarden

Aanwezigen:

Jaap Verhulst (vz), Paul Mijland (i.p.v. Anco Hoogerwerf), Arjen Kok, Marco Glastra, Remt Meijer, Henk de Vries, Bé de Winter, Wout Jan Adema, Hendrikus Venema (secr), Bart Muntjewerf (verslag).

Gasten:

Jaap Boerema (Jaarverslag SWA), Hartger Griffioen (Basismonitoring), Manon Tentij (Actieplan Broedvogels), Hayo Haanstra en Bram Streefland (juridisch kader Natura 2000), Bart Kuitert (Trilaterale conferentie 2018)

Afgemeld:

Wanda Geertsema, Robert Lanting.

1. AGENDA

Vergadering stemt in met de voorliggende agenda.
Korte voorstellingsronde.

UITDIEPING SWA-ACTIEPUNTEN

2. SWA-BAROMETER

Toelichting Hendrikus Venema (PRW)

Er zijn twee aandachtspunten:

- Het integrale vergunningenregister zal ook op de agenda komen. Het is een dynamisch register en wordt regelmatig geactualiseerd.
- Het handhavingsoverleg is taai in de uitvoering, maar er zit energie op en bestuurlijk is er draagvlak voor dit proces.

OBW meldt dat de barometer een te rooskleurig beeld geeft. Er is afgesproken om een Samenwerkingsteam in het leven te roepen die zorgdraagt voor meer samenhang, houding en gedrag en het adviseren van opdrachtnemers en opdrachtgevers,

Vragen:

- Moet ED2020 hier wel staan? Ja, wel meenemen, maar zorgen dat men niet dubbel hoeft aan te leveren.
- Er wordt veel energie gesopt in de controle achteraf. Er zou hier juist meer energie aan de voorkant moeten zitten.
- De voorzitter is het daarmee eens, maar we moeten wel controleren of zaken lopen. Ook in OBW was deze discussie. Zorgen dat we niet alleen rapporteren wat verkeerd loopt, maar ook zorgen dat zaken die niet goed lopen wel gaan lopen.

ACTIE: Zorg dat onderwerpen uit Barometer niet alleen gecontroleerd worden, maar ook gestimuleerd worden zodat problemen worden opgelost (PRW/Hendrikus Venema)

3. TOELICHTING JAARRAPPORTAGE SAMENWERKINGSAGENDA 2016

Toelichting Jan Boerema (Provincie Fryslân)

Deze jaarrapportage geeft een beeld waar de onderwerpen uit de SWA afgelopen periode goed liepen of aandacht behoeven. Nieuwe thema's zijn erin opgenomen, zoals Dark Sky, plasticvrije Waddenzee en de vier sporen: als waren wij een beheerder, elkaars cultuur leren kennen en begrijpen, weten wat we doen en gebruik maken van elkaars faciliteiten.

- Er is veel waardering voor het stuk, maar een kritische noot is dat het als "ver van mijn bed" beleefd wordt door de mensen in de uitvoering. Het zijn twee werelden, die meer bij elkaar moeten komen.
- Ook is er veel waardering voor de werkgemeenschappen per komberging, maar de status is een punt van zorg. Deze moet wel worden vastgelegd en niet te lang blijven hangen.

- Het CWN mist een iemand die het beheer in de breedte goed kan bewaken/behartigen. Hier ligt nog werk!
- Voorzitter geeft aan dat dit ook de reden is waarom er een SWA is. In OBW is duidelijk een lijn aangegeven om als CWN richting één beheerplan te komen met één uitstraling. Als start wordt dit nu goed opgepakt met het Werelderfgoed-logo. Dat er meer concreetheid moet komen, daar is de voorzitter het mee eens. Uitvoerders moeten aan kunnen haken.
- 23 maart komt dit thema vanuit CWN ook in het OBW, toegelicht door Ernst Briët. Hij geeft tevens aan dat de Beheeropgave ook een goede basis biedt voor de toekomst.
- Ook wordt aangegeven dat er een doorkijk gewenst is naar de toekomst. Het kan zo zijn dat een onderwerp nu groen is, maar zeker over een jaar oranje wordt. Dat is nu niet in beeld. CWN geeft in dit verband aan dat zij Jelle Rijpma willen helpen en ondersteunen voor Waddenzee.nl.
- Voorzitter geeft aan dat over drie maanden een beeld moet worden gegeven hoe werkgemeenschappen in kombergingen qua organisatie en financiën structureel kunnen worden. Dit thema komt ook in het OBW terug.

ACTIE: CWN geeft aan dat zij Jelle Rijpma willen ondersteunen in zijn werk voor Waddenzee.nl (Henk de Vries)

ACTIE: Binnen drie maanden moet er meer inzicht zijn hoe de werkgemeenschappen een vaste basis kunnen krijgen organisatorisch en financieel (Henk de Vries).

4. PRESENTATIE BASISMONITORING

Toelichting Hartger Griffioen (RWS)

Middels het actieplan basismonitoring wordt een overkoepelende totaalinzage gegeven over het functioneren van het ecosysteem in de Waddenzee, het geeft inzage in het realiseren van beheers- en beleidsdoelstellingen, biedt een basis voor onderzoeksvragen, geeft inzage in (lange termijn) trends en antwoorden op vragen van beheerders. Doel is dat alle monitoring gekoppeld gaat worden tot één complete basismonitoring welke in 2018 compleet zal zijn en van start kan gaan. Er is in 2016 al het nodige opgeleverd. Zo is er b.v. een eerste “Wadden in beeld 2015” opgeleverd, zijn de plannen van aanpak gereedgekomen, is een website basismonitoring gelanceerd onder www.waddenzee.nl en is een concept nieuwsbrief opgesteld.

Komend jaar zullen er nog vele nieuwe zaken worden opgestart, waarmee eind dit jaar een systeem gereed is waarmee steeds een compleet en actueel beeld kan worden gepresenteerd.

Uit de discussie komt de volgende punten naar voren:

- Waterschappen zijn nog onvoldoende meegenomen. Kennis over vispassages etc. kunnen worden aangeleverd door de waterschappen.
- Er moet een duidelijke koppeling gemaakt worden met internationaal onderzoek.
- Betrek Waddenacademie bij het afstemmen van de publicaties en zorg ervoor dat de er een helder verhaal naar buiten gaat via Waddenzee.nl.
- Ook gegevens van SOVON moeten nog worden meegenomen.
- Er wordt een duidelijk compliment uitgereikt over de opzet. Wel wil men ook een beeld van het traject in de tijd. Hoever is men ten opzichte van de doelstelling, zodat er een goed beeld ontstaat van datgene wat gerealiseerd is en nog moet.
- Zorg wel dat de planning gehaald wordt en dat het eindconcept besproken wordt met de diverse beheerders. Hiertoe staat een workshop met de beheerders gepland.
- Juni-juli dit jaar wil men het eindproduct opleveren. Kan men het eindproduct nog een keer terug laten komen in de Beheerraad?
- Er komt ook een workshop met de leden van CWN.
- Geef ook aan hoe financiering van deze monitoring plaats vindt nu en in de toekomst en hoe hieraan wordt bijgedragen. Aangegeven wordt dat de financiering aldus verdeeld wordt dat de onderdelen die dicht bij een organisatie staan meer gefinancierd worden door betreffende organisatie.
- Geconstateerd wordt dat het systeem uit twee lagen bestaat; basismonitoring en daarnaast programmamonitoring. Dit is correct.

ACTIE: *Waterschappen en SOVON worden nauwer betrokken bij verdere uitwerking (Rick Hoeksema).*

ACTIE: *Er zal een duidelijkere koppeling worden gemaakt met internationaal onderzoek (Rick Hoeksema)*

ACTIE: *Er zal samenwerking worden gezocht met de Waddenacademie en Waddenzee.nl (Rick Hoeksema)*

ACTIE: *Een workshop wordt opgezet voor leden van CWN (Rick Hoeksema)*

ACTIE: *Basismonitoring terug laten komen in Beheerraad 07/09 (Rick Hoeksema)*

5. ACTIEPLAN BROEDVOGELS

Toelichting Mann Tentij (PRW/Vogelbescherming)

Na de workshop Broedvogels van het Waddengebied van 13 december 2016 in Leeuwarden vindt nu een verdere aanscherping en vormgeving van het actieplan broedvogels plaats. Het gaat op dit moment alleen nog om ecologie: welke maatregelen zijn op welke plekken nodig om de verschillende soortgroepen er bovenop te helpen. Nader inzicht in de financiële opgave welke daarbij hoort, zal in maart gereedkomen. De Beheerraad wordt gevraagd te reflecteren op de inhoud van het plan en aan te geven wat de verantwoordelijkheid van de diverse deelnemers van de Beheerraad zijn ter realisatie van deze plannen. Welke stappen kunnen worden gezet en blijven er ook taken liggen?

- Voorgesteld wordt om met de prioritaire gebieden te beginnen, zet hierbij concrete stappen, meet resultaten na drie jaar, kijk hoe uitvoering loopt en kom met tussenevaluatie en advies. De beheerders in de gebieden zijn de partners.
- Vraag is of de Beheerraad hierover een besluit neemt. Men gaat akkoord en Beheerraad beslist. De bal ligt nu bij de verschillende beheerders om tot realisatie te komen.
- Aangegeven wordt dat er een spanning is met het actieplan aan de vaste wal omdat je hier met ander beheerders en grondeigenaren te maken hebt. Er zal hiervoor dan ook met landbouworganisaties gesproken moeten worden. Met vrijwillige inzet is hier ook het nodige realiseerbaar.
- De vraag is wie het eigenaarschap gaat overnemen van PRW?, Het is van belang dat een collectief van beheerders de rol gaat overnemen. Er is in de vergadering besproken dat CWN de meest geinende partij zou zijn. Henk de Vries zal dit punt bespreken met CWN. PRW kan daarna in de faciliterende rol bijdragen net als de andere beheerders.

ACTIE: *CWN (Henk de Vries) gaat verkennen of zij de rol van coördinerende beheerder(s) kan uitvoeren, zodra het actieplan klaar is. CWN zal dan namens alle betrokken beheerders het actieplan aansturen.*

ACTIE: *Agrarische Natuurcollectieven worden voor dit actieplan benaderd om hun rol naar landbouwsector verder in te vullen (CWN).*

6. TOELICHTING JURIDISCH KADER NATURA 2000 EN NATUURONTWIKKELING

Toelichting Hayo Haanstra (EZ)

EZ heeft in samenwerking met RWS en provincies gewerkt aan de verdere ontwikkeling van een richtsnoer dat tot doel heeft meer duidelijkheid te geven bij de vergunningaanvraag met betrekking tot de uitruil van natuurwaarden. Dit n.a.v. problemen met de statische VHR. Het concept van het richtsnoer – van september 2016 – is gebaseerd op de huidige juridische uitvoeringspraktijk en biedt geen nieuwe beleidsontwikkelingen.

Dit richtsnoer richt zich tot de bevoegde gezagen voor vergunningverlening op grond van de Nbwet en de bevoegde gezagen voor de (vaststelling van) Natura 2000-beheerplannen. De Europese Commissie heeft de zgn. fitness check van de Vogel- en Habitatrichtlijn (VHR) afgerond en aangegeven (december 2016) dat die voldoet. Nederland is voornemens om dit jaar de natuurdoelen te evalueren. Binnenkort zal hierover een brief naar de Tweede Kamer

worden gestuurd. Essentieel hierbij is wat we als NL willen bereiken en aan welke knoppen we hiervoor willen draaien als het gaat om het bereiken van de natuurdoelen.

- De vraag wordt gesteld of deze evaluatie door NL of de EU moet worden uitgevoerd, dit terwijl net alle doelen zijn vastgesteld. Aangegeven wordt dat NL deze evaluatie moet uitvoeren van de EU en dat dit is aangekondigd. De evaluatie is al eens uitgesteld vanwege de fitness check. Er is enig gemor over de snelheid van evaluatie juist omdat de meeste beheerplannen net in werking zijn getreden.
- De voorzitter stelt dat we in de lead moeten blijven en zorgen dat we met deze evaluatie de ontwikkelingen zo helder mogelijk in beeld moeten brengen.
- Aangegeven wordt dat er geen verdere verslechtering op mag treden van de natuur. De VHR is daarover helder. De situatie is te slecht om naar een flexibeler systeem over te stappen. Eerst moeten eerst stappen gezet worden waaruit verbetering blijkt.
- Het systeem zou flexibeler moeten zijn omdat de omgeving ook dynamisch is. Zo zou je aanwijzingsbesluiten moeten kunnen aanpassen in verband met wijzigingen van o.a. de zoet-zout-zones.
- Op het Wad is EZ deels bevoegd gezag. Er vindt hiervoor een goede afstemming over deze richtsnoer plaats tussen EZ en provincies.
- Bezien moet worden dat het EU-kader bepalend is voor de nationale invulling. De structuurvisie Waddenzee moet daarom ook passen binnen het EU-kader.
- Aangegeven wordt bij EZ aan te geven wanneer er spanningen zijn bij de voorgenomen uitvoering van plannen in Natura 2000 gebieden. Het richtsnoer is een handvat om af te wegen wat wel en wat niet mogelijk is.

ACTIE: Beheerders worden opgeroepen om knelpunten te melden bij Directie Natuur en Biodiversiteit van EZ. (Actie beheerders)

7. TOELICHTING TRILATERALE REGERINGSCONFERENTIE WADDENZEE

Toelichting: Bart Kuitert (EZ)

Om een indruk te krijgen van de conferentie (14-18-05-2018) in Leeuwarden (culturele hoofdstad) wordt een korte toelichting gegeven. Deze conferentie heeft veel raakvlakken waar ook beheerders mee te maken hebben. De prioriteiten waar NL op in wil zetten zijn natuur, werelderfgoed, duurzaam medegebruik en klimaat. Men zit voor de conferentie nu in de inventarisatiefase en wil in 2018 oogsten van het voorzitterschap van NL en ook afspraken vast leggen voor de volgende periode.

Nevendoel is om de natuur van de Wadden onder een breed publiek onder de aandacht te krijgen en speciaal ook jongeren geïnteresseerd te krijgen.

Onderwerpen die men op de agenda wil hebben zijn o.a. de flyway, swimway, maar ook een plasticvrije Waddenzee. Er leven vele andere ideeën als Eco-havens, gastronomie-wedstrijden, duurzaam toerisme bevorderen etc.

- Zorg ervoor dat zaken die je in dit kader opgepakt optimaal met elkaar afstemt en dat je de marketing gezamenlijk oppakt.
- Denk eraan dat in Friesland boten centraal staan, maak daar gebruik van.
- Andere suggesties zijn bus-shuttles naar het Wad en betrek Dark Sky en de Waddenhavens.

8. VERSLAG BEHEERRAAD SEPTEMBER 2016

Geen opmerkingen en aanvullingen. Verslag wordt goedgekeurd.

9. Rondvraag & sluiting

- Ten aanzien van het actieplan Plastic wordt aangegeven na inspectie is gebleken dat er geen plastic afval op de kwelders aanwezig was.
- De voorzitter sluit de vergadering.